

ИЗЛАЗИ
СВАКИ ДАН
ЦЕНА
ЗА 1 МЕСЕЦ 3 ДИН.
ЗА ИНОСТРАНСТВО
ЗА 1 МЕСЕЦ 4-50 ДИН.

ПРЕТПЛАТУ ПРИМАЈУ
СВЕ ПОШТЕ У СРБИЈИ
И ИНОСТРАНСТВУ.

ЗВЕЗДА

ЛИСТ ЗА ЗАБАВУ

ПРЕТПЛАТИТИ СЕ МОЖЕ
САМО КОД ПОШТА

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА
НЕ ПРИМАЈУ СЕ

ГРОШНИЦИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ

УРЕДНИШТВО СЕ НАЛАЗИ
НА „КОСАНЧИЊЕВОМ
БЕНЦИ“ БР. 16

Број 10 п. д.

УРЕДНИК: Јанко М. Веселиновић.

Број 10 п. д.

САДРЖАЈ

Из пролетњих песама — Хајдук Станко — Идиот — Ситнице —
Пошалице — Представе у народном позоришту — Кола Колас и Колета.

ИЗ ПРОЛЕТЊИХ ПЕСАМА

Два алама на Србин имадем,
Ни за какво благо их нададем:
Једно ј' вера, а народност друго,
За њих Српство борило се дуго;
Па и данас, јуначкога соја,
Чува, брани, два алама овоја.

Кад навали не небуха сила,
Па застрепи отаџбина мила:
Све на олтар отаџбине пружи:
Подај, жртвуј, ни за чим не тужи,
И сам живот, по сред љута боја,
Ал' сачувај два алама своја!

Београд, у пролеће
1894.

СВЕТОСЛАВ ЛАЗАРЕВИЋ.

ХАЈДУК СТАНКО

РОМАН У ТРИ ДЕЛА

од
Јан. М. Веселиновића.

(16)

ПРВИ ДЕО
О Д М Е Т Н И К
(НАСТАВАК)

Име му Глигорије. Бог би их знао што га прозваше
Девом ако није за то што је вазда ишао погурен, те
је изгледао мало грбав.

Чудан беше то човек. Он је био... воденичар. Жи-
вео је сам у својој воденици и ако је имао кућу и и-
мање у селу. Са људима се врло ретко виђао; па и ако
дође кад кад на састанак, он ћути, или, ако збори он
као да са ветром збори...

КОЛА, КОЛАС И КОЛЕТА

(ПРИПОВЕТКА ЖИЛ СИМОНА)

Пре једно шест година живљахе у Лоријану, у Бретањи
један колачар по имену Колас, који је знао дивне торте правити.
А међу нама млађима, а и иначе међу старијима он је био чувен
због тих својих торти а и због путовања у Париз. Кад Колас узе
за жену своју Филомену, он јој је на дан венчања обећао да ће
ићи да виде Париз кад мало нешто новаца заштеде.

— Ма радио и дан и ноћ, ми морамо видети Париз и то је
сигурно!

Имања нису имали. Цео њен мираз састојао се из нешто по-
кућанства и ствари — један кревет, четири столице, које су у
дућану стајале. На онда пећ, кујинске ствари и справе за печење
колача — то беше све.

У Лоријану је било врло мало људи који су видели Париз
и били у њему. Тада се радије путовало у Пондишери или у Шан-
дернагор. Свакога петка полазила су једна кола у Париз, а тамо
су стизала тек после неколико дана путовања. Најпре се од Ло-
ријана ударало на Ван, где се у подне на ручак одседало у кави-
ни код „Зеленог крста“, а одатле у Рен, где се стизало тек сутра
у јутру. Овде је путник чекао кола из Сен Бријеса. Око десет сати
сви би се путници стрпали у једна поштанска кола. Преноћило

О њему су причали страшне приче. Кажу, да он
има једну лађицу. На тој лађици он превози — махом
Турке — преко Дрине... Возио је само ноћу. Је ли ви-
део да је Турчин богат — онда тај није стигао на другу
обалу. На сред Дрине он опипа колико је тврда Тур-
чинова глава, па пре, но што Турчин к себи дође при-
дигне му оно што код њега нађе, па га онда спусти у
воду... Многи је Турчин тако заврљао пошав из Шапца
или из Босне, па никако не нађе пута да се кући
врати.

Обично је свршавао сам с појединцима. А ако ли
пак путује какав бег са својом пратњом — њега опет
морају срести хајдуци, па да би не знам шта било!

А кад га прекупе за то он се смеје, прича им приче
о кесегама и штукама, о тикама и бубама... И то прича
са таквом ватром, смеје се тако слатко — да га Турци
пусте као будалу који ништа не зна...

А он је знао све. Знао је гору, знао је воду, знао
бродове, знао хајдучке данике и зимовнике; једном ре-
чу, знао је све!

— Молим те, чича Дево, где би ја мог'о наћи 'ај-
дуке? — запита га Станко после поздрава.

— 'Ајдуке?

— Јест.

— Хм!... хм!... мрмљао је Дева — Па ти, синко,
знаш, да 'ајдуци нису у воденици... Звезде су на небу,
рибе у води а 'ајдуци у гори... Ти знаш сваки је на
свом месту... Ако ти дакле 'ајдуци требају потражи и'
у гори!...

— Али... где ћу и' наћи?

— Од куд ја знам?

— Људи кажу да знаш.

— Људи кажу!... Људи кажу!... Од куд ја све
знам?... Бог само све зна!... Иди у гору!...

би се у Лавалу или Аленсону и, ако је тога дана био понедељник
у четвртак у вече, после четири дана, путници би стигли у Париз.

Тако се путовало у години 1831, али г. Колас је путовао
1812 године, а тада је требало пуних осам дана да се до Париза
дође, дакле таман толико колико је данас до Америке потребно.

Колас је цео путни план већ израчунао у глави: осам дана
донде, осам дана тамо и осам дана оданде, то чини укупно 24 дана.

Пут је стајао врло скупо: до Вана три динара, одатле до
Рена 6 динара а до Париза 24 динара. У опште овај пар би на
тој путу тамо и овамо потрошио 132 динара. Тако исто прорачуни
је био наш путник и храну и становање на путу — ручак је за
једно лице стајао 30 суа, а све чини у опште дневно 6 дин. К'
томе кад се дода још два дин за преноћиште, то укупно чини осам
динара. Десет динара били су тада у вредности као данас триде-
сет дин. —

Из године у годину они су склапали тај план. У вароши су
се томе смејали и то натера Коласа да свој план што пре у дело
приведе.

Он је имао једна прилична кола у којима се за време вапара
возио и путовао у окна места. Та је кола вукла једна дуговрата,
снажна кобила, коју су звали Колета. Њом се Колас поносио и
кад ју је год поематрао он је свој пут у Париз већ гледао у машти.

— Ми имамо на путу само за преноћиште да плаћамо, рекао
би жени.

— Али, за Бога, Коleta не може за десет дана да пређе пут
од сто четрдесет миља.

Станко саже главу... Камен је млео зрна у паспаљ а чекетало надало ларму... Дева погледа Станка испод ока...

— Је ли, Станко?

— Шта?

— Баш си намерио у гору?

— Ја немам куд на другу страну! — рече Станко и слеже раменима.

— Не жалиш ништа?

— Све сам прежалио.

— А знаш ли ко ти то све учини?

— Знам, Лазар.

— И ко још?

— Више нико.

— Ето, ви'ш да не знаш! Сем Лазара још је неко умеш'о своје нокте.

Станко погледа пренеражен у њега.

— А ко још? — упита.

— Е, мој синко!... Ђаво је ту своје нокте умеш'о!... То је мајсторски смишљено, а још смишљеније изведено!...

— Ама ко је, тако ти Бога?

— Чекај. Ја говорим реч по реч: не могу две на један пут!... Видиш, ти си још жут око кљуна, па не можеш да сватиш сву ту мајсторију!... А ја, ја по нешто натуцам и у књизи и ако нисам био у манастиру.. Ево шта је ту!... Турчин не може беспослен седити, треба му нешто да ради!... И он вели дај да завадим ову двојицу; због њи' ће се завадити и њи'ови старији, а због њи' опет у селу сељани... Разумеш?

Станко зинуо од чуда.

— Н-н-не разумем!...

— Знао сам да ме нећеш разумети!... Добро, знаћеш после. За сад знај ово. Колико си дужан Лазару, што у гору идеш, — толико дугујеш Крушки и Маринку Маринковићу!... Упамти!...

— Ама од куд ти то знаш?

— Казала ми тица!... Донео ветар... Ти знаш да ја морам знати све. ...Нису ти рђаво казали!... Тражиш 'ајдуке... Знаш ли где је „суви грм“?

— Знам.

— Тамо... Из ови' стопа крени се тамо!... Наћи ћеш и' на окупу. Јави им се. Узеће те на око, окупати колико вредиш, па ако си за њих примиће те, ако ли не будеш — показаће ти пут!... 'Ајд сад!...

— Али молим те, кажи ми... поче Станко.

— Каз'о сам! — пресече га он. — И много сам ти каз'о... Ја никад не пуштам језика иза зуба, јер он,

— Ама ни четрдесет...

— Е, онда морамо продужити наше путовање да дуже траје...

— Шта? Шест недеља бити ван куће?

— Па то је један једини пут у животу а, ето, имамо Колу, који ће нас заступати.

Колас је имао код себе свога синовца, који се звао Кола. Он га је васпитао врло добро и синовац је знао да пече дивне колаче и да прави бонбоне против кашља.

И, најзад, тај значајни дан, кад ће да се крену, дође. Два дана пре тога правили су инвентар куће; у очи поласка беху у цркви па су онда ишли у опроштајне визите својим пријатељима. У понедељник у јутру Колета је била упрегнута. Сиротога Колу загрлише и два и три пута. Филомена седе у кола и у шест сати кренуше се путници кроз пусте улице у Париз.

Првог дана ишло је све лепо. У Вању су се задржали један дан и тамо им се јако допало. Били су у три цркве. Тад је Филомена први пут у своје веку чула оргуље. Рен јој се није толико допао. Уз пут је питала остарије људе о цркви у Паризу. Толико је много слушала о Нотр-Дамској цркви Колас је планирао да прво види војску на Марсовом пољу и цара. Цар, то је његов идеал.

Но после неколико дана путовања видело се да Колета, врло споро иде; и увек, после једнога дана путовања Колас је премишљао да ли да Колету пусти дан или два да се одмори. И тако цео пут и путовање доби други изглед: Колета је отомбољила своје

ђаво један, доста пута однесе и саму главу. ...Бос човек може ићи. Ако се убоде, он извади трн из ноге, а ако га не могне извадити, он навуче чарапу па сакрије. А кад се убоде на језик... Ал' иди!... иди!...

И ухвати Станка за рамена па га поче гурати на поље...

— Дакле велиш: Турчин и Маринко?

— Њи' два!

— Криви колико и Лазар?

— Још кривљи!... Управо, то је њи'ово масло... Је л доста сад?

— Доста, 'вала ти!... Збогом!

— Збогом!...

И Станко изиде из воденице.

Дева седе на трупац, што му беше и столица и узглавник, зарони главу у руке, па поче премишљати... ватра се скоро поче тулити кад он диже главу и рече више за себе:

— Дарнули су љуту гују испод камена!... И сами би им ђаво опростио, али он никада!... Тај ће се светити на седмом колону!...

XII

Горски цареви.

Станко се упути лугом. Под ногама његовим пуцаху суве гранчице и шушташе опало лишће, а он се задубио у мисли... Није се могао начудити од куд ту Крушка и Маринко?... Премишљао је и досећао се, али се не могаше сетити да их је ма кад увредио; шта више није их ни по преко погледао... Није био толико срдит колико зачуђен...

— Најпосле, — рече — ја и волим! Нека бар цаба нисам отиш'о у гору!... Место једном, ја ћу трима главама окитити Црну Бару! Наплатићу се са свима о једном трошку!... Приче ће причати о моме 'ајдуковању и мојој освети! И зар није лепо бити 'ајдук? Господар си докле ти пушка носи!... Сам судиш и опрашташ!...

(Наставиће се)

И Д И О Т

роман Достојевског

(наставка)

(16)

— Додајем к томе да је право дете, и да се можете с њиме „жмуре“ играти.

— Играти жмуре? а како то?

— Ах, шапап, оставите се, молим вас, досадно ми је — рече Аглаја.

уши и с напором вукла кола; Филомена је зевала или спавала; Колас је звиждукао, сваки час силazio са бока и гурао кобилу да вуче или јој нудио леба да једе.

На путу им рекоше да, кад дођу у Верзаљ, да ће видети грдну палату.

И Верзаљ им се није допао Бог зна колико.

— Ето, још није готов, чак ни крова нема.

Престали су да пешаке на друму поздрављају, како је то обичај у Бретањи, јер им на поздрав нико није одговарао. У близини код Севра сретеше кола где се враћају са пијаце и непрестано мораде да пази да се не судари, јер кола јураку једна иза других.

— Пази, вели му Филомена

— Пазим, колко могу, брзани се Колас.

— Ево једна кола, пази... лево...

— Али ено и с десне стране...

Ах, а како је све лепо и мирно у улицама у Лоријану; тамо се тако што неби могло догодити. Филомена оде мислима кући, мишљаше на своју кољачарницу, где сад слушкиња место ње господари. И зарадова се што овај пут неће вечно трајати.

— Кажи збиља, Коласе, зар ми морамо баш осам дана остати у Паризу?

— Да, због кобиле бар... Али и ја мислим да би нам било у Паризу доста и четири дана.

— А можда и два?

— Ал за два дана нећеш моћи све цркве видети?

Средња кћи, Аделаида, онако сменљива, не издржа већ се насмеја.

— Дозовите га папа, шапап допушта, реши Аглаја. Бенерал зазвони и заповеди да зову кнеза.

— Али само под том погодбом, да му вежемо салвету око врата, кад буде сео за сто, рече ђенералица, — и да дозовемо Федора, или макар Мавра... да стоји за њим и мотри кад буде јео. А је ли он, бар миран у падавици? Даје ли знаке?

— На против, он је лепо васпитан, има лепе манере. По некад изгледа сувише прост... А ево га! Да га представим: кнез Мишкин, последњи у своме роду, наш рођак; примите га и поласкајте му! Кнеже, ено иду на доручак, учините нам част... А мене извините задоцнио сам, журим...

— Зна се куда журите, достојанствено рече ђенералица.

— Журим, журим, мила моја, задоцнио сам! Подајте му ваше албуме, mesdames, нека вам што напише; то је редак калиграф — чудићете се! Таланат; мени је тамо написао оним старинским рукописом: „Игуман Пафнутије своје ручно“... До виђења!

— Пафнутије? Игуман? Та чекајте, чекајте, куда ћете; и какав је то тамо Пафнутије? узвикну за бегунцем — супругом љутита и узнемирена ђенералица.

— Да, да, драга моја, био је у старо време један игуман... ели ја идем грофу, он чека, одавно, и што је најглавнице сам сам заказао... Кнеже, до виђења!

И ђенерал оде брзим кораком.

— Знам ја каком грофу! оштро проговори Јелисавета Прокофјевна, и раздражљиво баци поглед на кнеза. — Шта оно би? одпоче она гуњати и досећати се, — шта то би Ах, да: какав је то игуман?

— Матап, одпоче Александра, а Аглаја већ и вожицом луци о патос.

— Не сметајте ми, Александра Ивановна, кресну ђенералица, — и ја хоћу да то знам. Кнеже седите ево овде на ову наслоњачу, али не, седите овде, према сунцу, ближе светлости, да би и ја могла видети. Дакле, какав је то тамо игуман?

— Игуман Пафнутије? одговори кнез пажљиво и озбиљно. Пафнутије? То је интересно; а шта ће он?

Ђенералица је питала нестрпљиво, брзо, оштро, не скидајући погледа с кнеза, а кад је кнез одговорио, она је махала главом на сваку његову реч.

— Игуман Пафнутије, из четрнајестог века, управљао је пустињом на Волги, у нашој садањој костромској губернији. Познат је са свога светитељског живота. Одлазио је у Орду*), помагао да се удесе тадашње ствари и потписао

једну грамоту, а ја сам видео снимак тога потписа. Допадне ми се тај рукопис, и ја га изучим. Отонч, кад се прохтело ђенералу да види како пишем, да би ми одредио место ја написах неколико фраза различним писменима и између осталог: „Игуман Пафнутије, својеручно“ и то рукописом самога игумана Пафнутија. Бенералу се то врло допало, па је за то сада и поменуо.

— Упамти Аглаја, рече ђенералица, или још запиши јер сам заборавна. У осталом, држала сам, да ће то бити интересније. А где је тај потпис?

— Чини ми се, остао је на столу, у ђенераловом кабинету.

— Ваља одмах послати да се донесе.

— За што? Боље ће бити да вам поново напишем, ако је по вољи.

— Разуме се, матап, Рече Александра — а сада би најбоље било да доручкујемо: ми хоћемо да једемо.

— Тако је, пресуди ђенералица. — Хајдемо кнеже; хоћете ли да доручкујете?

— Сад ми се баш много једе и ја вам много благодарим.

То је врло лепо што сте учтиви, и мени изгледа да, ви нисте онакав.. особењак, како су вас изволели представити. Хајдемо. Седите ево овде, према мени, рече она, кад дођоше у триезарију и посадише кнеза, — хоћу да вас гледам. Александра, Аделаида, услужите кнеза. Је л'те, да није ни налик на... болесника? Можда и салфета не треба... Јесу ли вам, кнеже, подвезивали кад год салвету при јелу?

— Је су, чини ми се, кад ми је било седам година, а сада кад једем, ја, обично, салвету држим на колону.

— Тако и ваља. А падавица?

— Падавица? Зачуди се кнез, — падавица се сада врло ретко јавља. У осталом, не знам; кажу, да ће ми овај климат шкелити.

— Он лепо говори, примети ђенералица ћерима и махаше главом уза сваку кнежеву реч, — то нисам очекивала. Значи све је то лаж и глупост, као и обично. Једите кнеже и причајте нам: где сте се родили, где сте се васпитали. Ја хоћу све да знам; ви ме јако интересујете.

— Кнез јој захвали, и, једући с великим апетитом, понови све оно, о чему је већ неколико пута говорио тога јутра. Венералица беше с часа на час све задовољнија. Девојке су, такође доста пажљиво слушале. Пребројаше радове и видеше, да кнез врло добро зна свој родослов; но ма како подводише, опет се нађе, да између њега и ђенералице не постоји никакво сродство. По дедовима и бабама,

— Ех, све једно, ја сам већ тако много видела! Али ти, ти нећеш видети параду.. а?

— Није цар у Паризу.

— Јуче ми коњушар рече да је у Москви. Да ли је то далеко?

А из небуха осу псовка

— Хеј, ви хеј, пазите!

— Шта блејите! чу се грдња с друге стране

— Доле ствари и куфере ваше! узвикну чиновник на ђерму.

— А што? запита Колас.

— Што — скидај!

— Ми смо у Паризу, у Паризу смо, мрмљаше Колас.

— Збиља? зашита Филомена и обрташе се око себе, али јој се ништа не допаде. — Па овде није баш ништа лепо..

— Напред! Напред! дераху се позорници.. доле ствари доле куфере и све! И онда грабише брзо све из кола и бацаху на земљу... овамо кључ!

— Тражиш! вели Колас.

— Брже, брже! говори чиновник љутито.

— Ама, не могу одмах да га нађем, мрмља Колас збуњен овом галамом.

Чиновник узе длето и чекић и поче отварати без кључа.

— До врага... остави то, хеј! викну Колас.

— То онда измакните од пута, даље!

— Па то баш И хоћу! и Колас ошину његову Колету.

— Охооо! Стој! викну чиновник Хоћеш без визитације у

варош! Знате ли ви да ћу вас ја предати полицији? Назад! Назад и чекајте док на вас дође ред; јесте ли разумели назад, а дотле морам друге да прегледам.

— Оће ли то дуго трајати?

— Колко траје да траје... два, три сата.

Колас окрену кола и оде чак назад.

И почеше чекати. Било им је врло дуго време.

— Да сам знала, рече Филомена љутито, да сам знала да ће то тако бити, не бих се ни макла из Лоријана.

— Ни ја, одговори Колас. Најбоље је код куће.

Филомена се окрете једној жени што сеђаше на колима иза ње.

— Јел те госпођо, познајете ли Париз?

— Познајем ли Париз! Хо хо, као мој деп!

— Је ли свуд тако силна навала ко овде?

— Охо, у нашем крају само, у Сен-Мартену има два пут више но овде...

— А је ли заиста Нотр-Дамска црква тако лепа?

— Нотр-Дам? то ја не знам!

— Та је ли могућно? Сваки дан сте у Паризу и не знате још Нотр-Дамску цркву?

И Колас се окрену жени

— Филомена, знаш кака ми је идеја дошла у главу?

— Могу мислити: теби је већ отужно у Паризу.

— Па Бога ми и јесте!

— И мени!

још су и били као неки род. Овако сув разговор много се допао Ђенерализи, која готово никад не говораше о родо-слову, и ако је то желела, тако, да је устала иза стола у узбуђеном душевном стању.

— Хајдмо сви у нашу заједничку собу, рече она, — и кафа ће се тамо донети. Ми имамо, кнеже, једну собу, са свим обичну, то је моја собица за госте, ту се по некад сакуцимо и радимо своје радове: Александра, ево ова, нај старија моја кћи, свира на клавиру, или чита, или шије; Аделаида — црта пределе и портрете (и никако да их доврши), а Аглаја седи и ништа не ради. И ја се бавим по-словима, па опет ништа. Е, ево нас ту; седите, кнеже, овде код камна, и причајте. Хоћу да видим како причате. Хоћу потпуно да се уверим, па кад се видим са старом кнеги њом Ђјелоконском, да јој о вама причам. Мени би било мило да ви заинтересујете и њих све. Али, говорите сад.

(Наставиће се).

СИТНИЦЕ

Акционарска фабрика научењака. Завоо акционарски друшта-ва никад није достигао такав врхунац, као што је у Енглеској у половини XVII века. Као печурке ницала су, у току неколико го-дина, најневероватнија друштва, од којих је свако обањавало својим акционарима врло велику дивиденду. Најемешније је било друштво, које је се појавило под круним именом: „Друштво Краљевске А-кадемије.“ У својој препоруци, директори су достављали до знања сваком, да, у намери да се добију разноврсна знања најбољих учи-теља, они пуштају 20 000 лутријских билета, по 10 шилинга за сваки. Свега добитака има 200, и ко добије има право да учи на рачун друштва латински, грчки, еврејски, француски, немачки и талијански језик, тригонометрију, хералдику и фортификацију, та-ко да се сваки ученик може надати, да ће добити неко од већих места у државној служби. Вучење је запета извршено, и штета само, што летописци, који помињу о овом необичном акционарском друштву, ништа не говоре колико је великих људи изашло из те „акционарске фабрике научењака.“

* * *

Нанос (*келси*). Професор Маријата учинио је врло занимљиво антрополошко откриће, у долини рибаса, на граници Источних Пиринеја. У овом месту живи повећи број лица, која растом нису већа од четири стопе и која месни становници називају кепецима (**nanos**). Телесни састав је сразмеран; руке и ноге мале а плећа и бедра широка. Сви имају риђу косу, а лице им због велике развијености вилица и подбретка изгледа четвороугласто. Очи им стоје мало ко-со, као код Хинеза и Татара. На месту браде расту им мале, рет-ке и меке длачице. Лице им је пуно, али са бледом и увелом ко-жом; изгледа да они са сви немају мишића. По спољашности и муш-карци и женскиње врло су слични, тако да се могу разликовати само по

— А ми смо своји господари је ли? Нико нас не може нате-рати да идемо и даље. Ђумругдије и прегледачи ништа друго и не раде но претурају ствари и подсмевају се — они немају права да претурају наше ствари ако нећемо напред?

— Немају!

— Немају!

— И ја у опште незнам како смо и дошли на ту луду зами-сво да правимо тако дјалеки пут да би само видели много прљавих кућа и ништа више?

Жена му одобраваше

— Тако је. Куће су свуда куће. И све нам је једно — је ли?

— Пристајем, како кажеш...

— Дакле, напред, напред у нашу лепу ди Порт улицу... хехехехе!

И Колета окрену леђа Паризу, Филомена исплази језик тој вароши што се испред ње приа Колас ошину кобилу и задовољ-но узвикну.

— До врага, тако весео давно нисам био!

Што су ближе Лоријану долазили то су се све боље осећали. У Рену одседоше у хотелу Пире, где сами богати грађани долазе. У Вану одседоше у хотелу и задржаше се цео дан да се Колета мало одмори. После три дана срећно приспеше у Лоријан, задо-вољни што су опет код своје куће, а још срећнији и задовољнији што учинише тај чувени и велики пут у Париз.

одељу. Многи од њих имају врло јаке зубе, и то се приписује деј-ству воде. Ови кепеци служе за подсмех оконим становницима и живе са свим засебним животом. Они се узимају само између себе за то се карактерне црте овог племена преносе са колена на ко-лено. Кепеци стоје на врло ниском ступњу развића, живећи својим засебним животом, они немају појма о многим стварима а доста пута нису у стању да објасне ни где живе. У осталом, изјављују жељу да се чему науче.

ПОШАЛИЦЕ

Редак случај — Нека госпођа зашита доктора који је дошао у походу:

— Докторе, моја пријатељица родила пре неки дан синчића, и помислите, дете се родило с једним зубом! Хоће ли остати живо?

— Не ће. Умреће на сигурно.

— Али молим вас, докторе, и Наполеон Бонапарта родио се с једним зубом.

— Па је ли жив?

— Није; умро је давно.

— Ето видите!

ПРЕДСТАВЕ У НАРОДНОМ ПОЗОРИШТУ

У недељу, 25 септембра:

(Дневна представа)

ЈЕВРЕЈИН ИЗ ПОЉСКЕ

Драма у три чина и пет слика, написао Ерикман Шатријан, превод с француског. — Игра 17 особа (13 мушких и 4 женске). Главне су улоге: Матис (г. Рајковић), Христијан (г. Стојковић) Валтер (г. Анастасијевић), Хенрих (г. Динуловић), Председник суда (г. Павловић), Успављач (г. Д. Јовановић), Катарина (гђа Јовано-вићка), Анета (гђа Јурковићева). Немо особље: сељаци сељанке, судије, жандарми. Догађа се у Алсазу 1833 године. — Редитељ је г. Рајковић („Јеврејин из пољске“ представљан је први пут 22 А-прила 1870, последњи пут 19 марта 1892 г. сад се представља 15 ти пут)

(Вечерња представа)

КРВ ЗА РОД

Мелодрама из народног живота у три чина, с певањем, напи-сано Љубинко. Музика од Дав. Јенка. — Игра 28 особа (21 мушки и 7 женски). Главне су улоге: Чича Марко (г. Миљковић), Чича Стеван (г. Анастасијевић), Никола његов син (г. Радовић), Радак (г. М. Петровић), Станко ковач (г. И. Станојевић), Рајка жена Мар-кова (гђа Лугумерска), Станија (гђа Јурковићева), Милена (гђа Павловићка). Немо особље: Војници, сељаци, сељанке. Догађа се 1876 године у неком селу у Србији. — Редитељ је г. Рајковић, („Крв за род“ представљан је први пут 24 септембра 1894; сад се предстаља други пут)

* * *

Одмах прве вечери отпочео је Колас причати своје велике доживљаје. Нема броја његовим доживљајима и чудима које је он преживео. Филомена је видела много више но Колас, — а Кола, синовац је бленуо слушајући их. Он стаде још више поштовати стрица и стрину. Па и сама варош их с пажњом предусреташе — то не беху мали, незнатни паланчани, него прави светски људи И како их дочекиваху са свију страна, са каквом поштом и па-жњом — то већ није за причу. И многи су се чудили како то да једна така личност као Колас, који је видео свет не стиди се свог колачарског заната... И грађани и познаници његови, сви варо-шани у опште планирају, да га при првим изборима општинским истакну...

Д Д.